

Městský úřad Poděbrady

Odbor správních činností

Jiřího náměstí 20/I, 290 31 Poděbrady

Tel: 325 600 240, fax: 325 614 486, e-mail: sc@mesto-podebrady.cz

ZE DNE: 10. 7. 2017
NAŠE ZN.: 0040529/SC/2017/JKr
Č. j.: 0051533/SC/2017/JKr
VYŘIZUJE: Jana Kratochvílová
TEL.: 325 600 232
FAX: 325 614 486
E-MAIL: pamatky@mesto-podebrady.cz

Město Poděbrady
Jiřího náměstí č. p. 20/1
290 31 Poděbrady I

DATUM: 12. 9. 2017

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Poděbrady, odbor správních činností, jako místně, věcně a funkčně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 20/1987 Sb.“), na základě žádosti o vydání závazného stanoviska § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, kterou podal dne 10. 7. 2017 žadatel:

Město Poděbrady, IČ: 00239640, se sídlem: Jiřího náměstí č. p. 20/1, 290 31 Poděbrady I,

ve věci celkové obnovy hřbitovní kaple a severní ohradní zdi hřbitova Kluk (spočívající v: rozebrání dlažby v kapli; odvětrání podlahy plastovými tvarovkami IGLÚ IGN 20; instalace nasávacích průduchů, výstavba komínu s výdechovým průduchem; zajištění trhlin injektáží; konzervace kamenných prvků; restaurování vitrajového okna, oprava oken a dveří, obnovení omítek, nahrazení střešní krytiny za novou pálenou drážkovou taškou TONDACH – STEINBRUCK; oplechování z TiZn, restaurování Bílkovy zdi s náhrobky, oprava vnější strany Bílkovy zdi), nemovité kulturní památky evidované v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 16983/2-1932,

vydává jako dotčený orgán státní správy podle ustanovení § 149 odst. 1 a § 136 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb., po písemném vyjádření NPÚ (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, Sabinova č. p. 373/5, 130 11 Praha 3) ze dne 25. 8. 2017 pod č. j.: NPU-321/56397/2017, doručeného dne 28. 8. 2017, toto

závazné stanovisko:

celková obnova hřbitovní kaple a severní ohradní zdi hřbitova Kluk (spočívající v: rozebrání dlažby v kapli; odvětrání podlahy plastovými tvarovkami IGLÚ IGN 20; instalace nasávacích průduchů, výstavba komínu s výdechovým průduchem; zajištění trhlin injektáží; konzervace kamenných prvků; restaurování vitrajového okna, oprava oken a dveří, obnovení omítek, nahrazení střešní krytiny za novou pálenou drážkovou taškou TONDACH – STEINBRUCK; oplechování z TiZn, restaurování Bílkovy zdi s náhrobky, oprava vnější strany Bílkovy zdi), nemovité kulturní památky evidované v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 16983/2-1932, na základě podmínek uvedených v předložené projektové dokumentaci zpracované Martinem Volejníkem – projekce, Plzeňská č. p. 215/445B, Praha 5, datované k 05/2017

je přípustná,

při splnění těchto základních podmínek, určených v souladu s ustanovením § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči:

1.) Před zahájením prací v kapli bude za účasti pracovníků památkové péče MěÚ Poděbrady a NPÚ ÚOP SČ Praha proveden archeologický sondážní průzkum (ARÚ AV ČR) v rozsahu min. 4 sondy do hloubky cca 0,5m v každé místnosti kaple.

- 2.) Stávající prejzy v dobrém stavu budou ponechány na štítech a budou doplněny pouze v místech poškození novými prejzy stejné velikosti a stejné barevnosti glazury.
- 3.) Umístění a krytí větracích otvorů podlahy a také tvar a výška komínového tělesa bude odsouhlaseno předem pracovníky památkové péče MěÚ Poděbrady a NPÚ ÚOP SČ Praha.
- 4.) Na veškeré kamenické prvky, vitrajové okno a dveře bude zhotoven restaurátorský průzkum a záměr, který bude z hlediska památkové péče posouzen v novém správním řízení. Průzkum a záměr bude zhotoven odborným restaurátorem s platnou licencí MK ČR.
- 5.) Omítky nebudou celoplošně snímány, rozsah sejmutí omítek bude před zahájením prací odsouhlasen pracovníky památkové péče MěÚ Poděbrady a NPÚ ÚOP SČ Praha.
- 6.) Barevnost a struktura omítek bude vycházet ze sondážního průzkumu a bude na vzorcích odsouhlasena předem pracovníky památkové péče MěÚ Poděbrady a NPÚ ÚOP SČ Praha.
- 7.) Při opravě ohradní zdi nesmí dojít k poškození medailonů, ani další kamenické, sgrafitové výzdoby a jednotlivých náhrobků. Vnitřní část bude restaurována odborným restaurátorem s platnou licencí MK ČR. Nejprve však bude zhotoven restaurátorský záměr, který bude předložen správnímu orgánu státní památkové péče k posouzení v novém správním řízení.
- 8.) Bude prověřen stav omítek vnější ohradní zdi a nutnost jejího celoplošného sejmutí. Rozsah snímání bude upřesněn pracovníky památkové péče MěÚ Poděbrady a NPÚ ÚOP SČ Praha.
- 9.) Struktura a barevnost nových omítek vnější ohradní zdi bude odsouhlasena pracovníky památkové péče MěÚ Poděbrady a NPÚ ÚOP SČ Praha na předem provedených vzorcích.
- 10.) Investor bude pravidelně cca 1x týdně svolávat kontrolní dny za účasti všech zúčastněných stran (investor, projektant, zástupce realizační firmy, restaurátora, zástupce památkové péče MěÚ Poděbrady a NPÚ ÚOP SČ Praha).

Odůvodnění:

Předmětný objekt se nachází na území městské památkové zóny Poděbrady, chráněné státem ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., prohlášené Ministerstvem kultury ČR vyhláškou č. 476/1992 Sb. ze dne 10. 9. 1992, o prohlášení historických jader vybraných měst za památkové zóny, ve znění pozdějších předpisů a evidované v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 2125. Proto je nutné ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb. si k jakýmkoliv stavebním úpravám či změnám předem vyžádat závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče.

O vydání závazného stanoviska požádal vlastník nemovitosti.

Městský úřad Poděbrady, odbor správních činností si k žádosti vlastníků vyžádal ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., vyjádření NPÚ ÚOP SČ Praha (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze), jakožto odborné organizace státní památkové péče. Odborná organizace nevznesla proti realizaci záměru námítky, stanovila však upřesňující podmínky a doporučení k výše uvedenému záměru. Odborná organizace uvedla, že pokud budou splněny podmínky stanovené k realizaci záměru, nedojde k narušení kulturně historické hodnoty objektu a považuje tedy záměr za akceptovatelný. Odborná organizace uvedla ve svém vyjádření podmínku č. 7: „*Injektáž bude provedena šetrně tak, aby injektážní malta nevytékala z trhlin.*“ a podmínku č. 8: „*Umístění a provedení táhla bude před instalací odsouhlaseno pracovníky památkové péče.*“ Správní orgán tyto podmínky do svého stanoviska nepřevzal, protože se domnívá, že užití injektáže a umístění táhla jsou dostatečně popsány v projektové dokumentaci a správní orgán proti nim nemá námitek. Proto správní orgán vyhodnotil uvedení těchto podmínek jako nadbytečné a ve svém stanovisku je nepoužil.

Správní orgán uvádí, že areál hřbitova se nachází jihozápadně od MPZ Poděbrady. Předmětem památkové ochrany je půdorys hřbitova, ohradní tzv. Bílkova zeď s kovanou branou a brankou, kaple s márnicí, domek hrobníka s č. p. 57, ústřední kříž, náhrobek rodiny Markovy, hrobka Ing. Vojtěcha Birnbauma a hrobka rodiny Kerhartovy.

Hřbitov byl založen roku 1903 podle návrhu významného pražského architekta Josefa Fanty. Ohrazený areál hřbitova je situován v severozápadní části obce Kluk, který je katastrálně součástí města Poděbrady od 1. 7. 1971. Na severovýchodní straně areálu je ohradní zeď s vnitřní unikátní výzdobou. Je členěna slepými arkádami a doplněná 42 reliéfními medailony z kufsteinského vápna od sochaře Františka Bílka, uplatňují se zde také sgrafity biblických textů a jednotlivé originálně zpracované náhrobky. Na zdi se pravidelně opakují čtyři druhy reliéfů, pocházejících ze známé bechyňské dílny Františka Bílka (Anděl smrti a vykoupení, Kristus s křížem, Plačící matka Kristova, sv. Maří Magdalena). Medailony jsou spojeny sgrafitovými pásy

s citáty z Písma. V těchto místech se také nachází většina pěkných a cenných ukázek funerálních plastik – kovových či keramických reliéfů, náhrobků pocházejících z poděbradské sochařské a kamenické dílny Milana Havlíčka, který byl žákem B. Schnircha.

Předlohou pro hřbitovní kapli a její protějšek, domek hrobníka, byla kaple, která byla vystavena na londýnské výstavě architektury. Kaple s márnicí a pitevnou je situována východně od hlavní vstupní brány. Je zde zřejmá urbanistická kompozice při vstupní bráně, kdy protějšek tvoří domek hrobníka ve shodném slohu. Vstup do kaple je umístěn v západním štítovém rizalitu čtyřkřídlými dveřmi s proskleným světlíkem, zakončeným půlkruhovým obloukem s vitrajovou výzdobou, která znázorňuje zmrtnýchvstalého Krista (sign. J. Pazdera Praha). Barevné vitráže okna a dveří byly objednány v Praze, ale oltář a všechno vnitřní vybavení ze dřeva je z dílny domácího truhlářského mistra Jana Báši. Štíty ze západní, severní a východní strany mají stupňovité zakončení s pískovcovými výstupky a samostatnými prejzovými stříškami. Severní štítové průčelí je o jedné ose, stejně jako východní. Na kapli s bývalou márnicí navazuje severní zeď, nejdekorativnější část hřbitova, při níž si své hroby a hrobky zajistily přední poděbradské rodiny.

Vstupní brána do hřbitova se nachází mezi márnicí u kaple a domek hrobníka a má tvar půlkruhového oblouku. Kovaná vrata černé barvy se zlacenými akcenty vrcholí figurální výzdobou – Ukřižovaný s Pannou Marií a sv. Janem. Vrata a mříže hlavního vchodu zhotovil rovněž místní umělecký kovář a zámečník Jan Mareš.

Domek hrobníka je přízemní objekt na obdélném půdorysu se sedlovou střechou a stupňovitými štíty, a je spolu se symetricky umístěnou kaplí architektonicky i kompozičně významnou součástí areálu hřbitova. V minulých letech zde žil hrobník, který zajišťoval správu hřbitova.

Zahradní úpravu navrhl František Thomayer a na náhrobcích se podíleli významní architekti své doby.

Správní orgán dále uvádí, že podle předložené projektové dokumentace mají být provedeny tyto práce:

- oprava kaple – rozebrání cementové dlažby a uložení k opětovnému použití
- odvětrání podlahy pomocí plastových tvarovek IGLÚ IGN 20 o rozměrech 500x500x160mm
- nasávací průduchy budou vyústěné na fasádě, kde budou překryté atypickou mřížkou 150/150 mm z natíraného děrovaného plechu
- výdechový průduch bude zaústěn do stávajícího komínového průduchu uloženého nad střešním pláštěm
- zajištění trhlin injektáží, příčné ztužení ocelovým táhlem vloženým do drážky ve zdivu střední nosné zdi a ukončeno ocelovým plechem (plotnou) o rozměru 300 x 300 x 15 mm, který bude zapuštěn do zdi a překryt omítkou
- vyždění nového komínu v místě stávajícího komínového průduchu s vyústěním ventilačních průduchů
- mezi vnějším kamenným schodištěm a vstupními dveřmi do márnice bude vybourána stávající novodobá dlažba a nahrazena původní cementovou dlažbou přesunutou z předsíně
- kamenné prvky budou restaurátorsky konzervovány, na severním štítě budou doplněny chybějící kamenné hlavice z tesaného pískovce, jako přesné kopie hlavic na východním a západním štítě
- vitrajové okno bude restaurováno, stejně jako dveře do kaple, ostatní okna budou pouze opravena a opatřena náterem
- budou obnoveny omítky objektu, z vlhkostních průzkumů vyplývá nutnost použití vápenných sanačních omítek s trassem ve spodních partiích, v horních partiích bude použita vápenná štuková omítka s přírodním hydraulickým vápnem
- stávající krytina z betonových tašek bude nahrazena pálenou drážkovou taškou TONDACH – STEINBRUCK, stávající glazované prejzy na korunách štítů budou sejmuty a použity při opravě prejzů na vstupní bráně, štíty budou lemovány prejzy glazovanými dle stávajících
- oplechování bude provedeno z titan-zinku
- oprava severní ohradní zdi – vnější strana vzhledem k degradaci stávajících vápenocementových omítek, které nejsou původní, je navrženo jejich sejmutí a nahrazení za omítky kapilárně aktivní s použitím vápenných sanačních omítek a doplnění chybějících glazovaných prejz kryjících korunu zdiva
- kamenné prvky a vnitřní ohradní zeď s náhrobky bude opravena v režimu restaurování.

Správní orgán se žádostí žadatele zabýval a po shromáždění všech potřebných podkladů řízení a z místní znalosti stanovil výše uvedené podmínky pro realizaci záměru, při jejich splnění považujeme záměr z hlediska památkové péče jako akceptovatelný.

Jednotlivé podmínky pro realizaci celkové obnovy hřbitovní kaple a ohradní zdi byly stanoveny z těchto důvodů:

Ad 1) Vzhledem k tomu, že se v rámci realizace tohoto záměru budou provádět zemní práce pod úroveň terénu, je tedy třeba provést záchranný archeologický sondážní průzkum oprávněnou organizací. A to zejména proto, že stavba je situována na hřbitově, kde se předpokládá výskyt archeologických nálezů.

Ad 2) Stávající prejzy na štítech objektu jsou hodnotnou a v Poděbradech ojedinělou součástí kaple a domku hrobníka, a dle správního orgánu není vhodné je ze štítů odstraňovat a doplňovat jimi vstupní bránu či ohradní zeď. Štíty jsou pohledově značně exponované a stávající prejzy jsou původní, tak by nebylo vhodné je nahrazovat novodobými.

Ad 3) Umístění větracích mřížek a jejich vzhled bude odsouhlasen předem pracovníky památkové péče, což je tradiční způsob při výběru variantních řešení, kdy je vybrán nejvhodnější typ tak, aby se pohledově minimálně uplatňoval a nenarušoval tak celkový vzhled objektu. Projektová dokumentace blíže neřeší výšku a tvar komínového tělesa a tak správní orgán toto podmínil projednáním dle požadavku projektanta.

Ad 4) Byl stanoven požadavek na provedení restaurátorského záměru na obnovu kamenických prvků a vitrajových oken a dveří, protože předložený projekt toto neřešil. Vzhledem k tomu, že se jedná o hodnotnou součást kulturní památky, již ze zákona vyplývá povinnost u uměleckořemeslných součástí kulturní památky provádět obnovu v režimu restaurování. Vzhledem k tomu, že se jedná o specifický přístup, je třeba tedy restaurátorské záměry posoudit v novém správním řízení a správní orgán k nim vydá samostatné rozhodnutí.

Ad 5, 8, 9) Soudržnost omítek bude prověřena, nesoudržné plochy budou označeny a pracovníci památkové péče MěÚ Poděbrady nebo NPÚ ÚOP SČ Praha odsouhlasí jejich odstranění. Pokud omítky nevykazují vady, je naprosto zbytečné je celoplošně snímat, dojde pouze k doplnění omítek do úrovně omítek dochovaných.

Ad 6) Při prověřování soudržnosti omítek z lešení bude provedeno několik sond pro zjištění původní barevnosti a struktury omítek. Následně budou pracovníky památkové péče MěÚ Poděbrady nebo NPÚ ÚOP SČ Praha vybrány ze vzorníku barev odpovídající barevné řešení a následně budou provedeny vlastní vzorky omítek na objektu o velikosti min. 40 x 40 cm. Toto je tradiční postup státní památkové péče při zajištění správné barevnosti, která bude v souladu s architekturou objektu.

Ad 7) Vnitřní část ohradní zdi je ukázkou velmi zdařilé uměleckořemeslné secesní práce, kde se uplatňují různé styly a formy výzdoby od sgrafitových nápisů přes medailony a náhrobky významných občanů Poděbrad. Jejich náhrobky navrhovali významní umělci známých jmen. Nejen proto je nanejvýše žádoucí, aby nedošlo k poškození této části zdi, a obnova musí proběhnout v režimu restaurování a to restaurátorem s platnou licenci MK ČR a s dlouholetou praxí, aby nedošlo k nevratným zásahům na nejhodnotnější části památkově chráněného areálu. Byla proto stanovena podmínka zhotovení restaurátorského záměru, k němuž se správní orgán vyjádří v novém správním řízení.

Ad 10) Svolávání kontrolních dnů je důležitým a osvědčeným způsobem kontroly prováděných prací a umožňuje výkon dozoru při obnově kulturních památek. Správní orgán uvádí, že dne 29. 8. 2017 byla vydána Výzva k vyjádření se k podkladům řízení s č. j.: 0048492/SC/2017/MKa, ve stanovené lhůtě se žadatel k podkladům řízení nevyjádřil ani nevznesl žádné námítky či připomínky.

Dále správní orgán upozorňuje na nevhodnou vegetaci, která se vyskytuje v těsné blízkosti ohradní zdi a dochází tak k jejímu narušování. Je tedy žádoucí, aby vlastník zajistil odstranění těchto dřevin z blízkosti zdi a kaple, které svou přítomností negativně působí na stav památky, a do budoucna tento stav udržoval.

Vzhledem k tomu, že správnímu orgánu jsou známy všechny podstatné skutečnosti a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením.

Městský úřad Poděbrady, odbor správních činností upozorňuje, že v souvislosti s danou akcí dojde k provádění zemních prací na pozemcích nacházejících se na území s možnými archeologickými nálezy. Ve smyslu § 22 odst. 1 a 2 zákona č. 20/1987 Sb., jsou stavebníci povinni oznámit tento záměr již od doby přípravy stavby Archeologickému ústavu Akademie věd ČR a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Informace o organizacích oprávněných provádět archeologický výzkum podá Archeologický ústav Akademie věd ČR, případně Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, Sabinova č. p. 373/5, 130 11 Praha 3. Termín zahájení zemních prací musí být této organizaci písemně ohlášen s dostatečným předstihem.

Toto závazné stanovisko je podkladem pro stavební řízení ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb. V případě změny záměru je nutno vyžádat si nové závazné stanovisko z hlediska státní památkové péče.

Městský úřad Poděbrady, odbor správních činností, vycházel při svém rozhodování ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy a nařízeními.

Závazné stanovisko nebylo vydáno od zahájení řízení do 30 dnů, ale v zákonné lhůtě dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, § 71 odst. 3, písm. a) nad uvedenou lhůtu.

Poučení:

Toto závazné stanovisko nenahrazuje rozhodnutí příslušného stavebního úřadu. Pro stavební úřad je závazné, **není však samostatným rozhodnutím ve správním řízení a není proti němu možno podat odvolání.** Odvolání je možno uplatnit v řízení u příslušného stavebního úřadu.

Městský úřad Poděbrady

Odbor správních činností

6

Jana Kratochvílová

Referentka odboru správních činností

Památková péče

Obdrží:

1. Město Poděbrady, Jiřího náměstí č. p. 20/1, 290 31 Poděbrady I
2. Městský úřad Poděbrady, Odbor investic, Jiřího náměstí č. p. 20/1, 290 01 Poděbrady I
3. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, IDDS: 2cy8h6t
4. Městský úřad Poděbrady, odbor výstavby a územního plánování, Jiřího náměstí č. p. 20/1, 290 31 Poděbrady

Městský úřad Poděbrat

Č. dopor.:

Dešlo: 18 .09. 2017

Č. j. 0052 909 / 12 / 2017

Listů: 3

Príloh: 1